

ที่ สธ ๐๗๐๕.๐๒/๔๐๓๙

กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวนันท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๗๘ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การขอเพิ่มค่าป่วยการอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๖/ว ๑๖ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒

สิงห์ส่งมาด้วย หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี จำนวน ๙๐ ฉบับ

ด้วย กระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอเรื่อง การขอเพิ่มค่าป่วยการอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มาเพื่อคณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้ามายื่นที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัติการกำหนดเงินเดือนของเจ้าหน้าที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอกฉัตรชัย สาริกกัลยะ) กำกับการบริหารราชการ กระทรวงสาธารณสุข ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

ตามที่คณะกรรมการมีมติเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๒ เห็นชอบตามยุทธศาสตร์และแผนงานเสริมสร้างรายได้พัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคงด้านสังคม โครงการส่งเสริมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เชิงรุก เพื่อส่งเสริมบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้ปฏิบัติการเชิงรุกในการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพในท้องถิ่นและชุมชน การดูแลผู้สูงอายุ คนพิการ การดูแลผู้ป่วย และเฝ้าระวังโรคในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจของ อสม. ทั่วประเทศ ซึ่งมีอยู่จำนวนทั้งสิ้น ๘๓๔,๐๗๕ คน จึงเห็นควรตั้งงบประมาณรายจ่ายเพิ่ม จำนวน ๓,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อเป็นค่าจ่ายโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เชิงรุก

กระทรวงสาธารณสุขขอระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พ.ศ.๒๕๖๒ กำหนดไว้ในข้อ ๖ อัตราค่าป่วยการสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้เบิกจ่ายเป็นรายเดือนในอัตรา ๖๐๐ บาทต่อคน โดยให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดออกคำสั่งการให้ได้รับเงินค่าป่วยการ สำหรับคำสั่งให้เก็บไว้ที่ส่วนราชการ เพื่อให้สำนักงานตรวจสอบแผ่นดินตรวจสอบ

กระทรวงสาธารณสุขออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง สิทธิได้รับเงินค่าป่วยการในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ.๒๕๖๐ กำหนดไว้ในข้อ ๑๐ อัตราค่าป่วยการสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ให้เบิกจ่ายเป็นรายเดือนในอัตราหกร้อยบาทต่อคน หรือตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

๑.๒ ผลการ...

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ ด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจ และปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ประชาชนป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเพิ่มมากขึ้น ส่งผลถึงภาระค่ารักษาพยาบาลในภาพรวมของประเทศเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายในการดูแลสุขภาพ ที่เน้นการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคเพื่อลดอัตราการเจ็บป่วยของประชาชน รวมถึงการลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลให้ลดลง จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้ อสม. มีภาระงานในการดูแลสุขภาพประชาชนเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับเดือนเมษายน ๒๕๖๒ เป็นวาระครบรอบ ๑๐ ปี ของการดำเนินงานโครงการส่งเสริมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เชิงรุก ที่ผ่านมาถือได้ว่า อสม. มีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่เชิงรุกเป็นอย่างดี โดยรับเงินค่าป่วยการในอัตราเดือนละ ๖๐๐ บาทต่อคน เท่าเดิม ในขณะที่มีภาระงานเพิ่มมากขึ้น จึงเห็นควรดำเนินการเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ถึงความจำเป็นในการปรับเพิ่มค่าป่วยการ อสม. ตามภาระงานที่เพิ่มขึ้น

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

โดยที่เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ ตามนัยมาตรา ๕ (๑) เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณแผ่นดินนอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม โดยมีเหตุผลความจำเป็นในการขอเพิ่มค่าป่วยการ อสม. ดังนี้

๑. รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาประเทศไทย ๔.๐ และพัฒนา อสม.เป็น อสม.๕.๐ ดังนั้น อสม. ต้องพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยเพื่อให้ประชาชนมีความรอบรู้ เข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพที่ถูกต้อง รวดเร็วและทั่วถึง ทำให้ อสม.มีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เช่น ค่า Smart Phone ค่าบริการอินเทอร์เน็ต ฯลฯ

๒. อสม.ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจเพิ่มขึ้น ในเรื่อง การดูแลผู้สูงอายุ ผู้ป่วยดิบ้านติดเตียง ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และผู้ด้อยโอกาสในสังคม ร่วมกับทีมหมครอบครัว ทำให้มีภาระด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางเยี่ยมบ้าน ติดตามดูแลผู้ป่วย ค่าโทรศัพท์ติดต่อประสานงานกับทีมหมครอบครัว และครอบครัวผู้ป่วย รวมถึงต้องเสียเวลาในการประกันอาชีพเพื่อมาดูแลผู้ป่วยมากขึ้น

๓. อสม.ต้องปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้นในการเป็นพี่เลี้ยงให้กับอาสาสมัครประจำครอบครัว (อสค.) ในการดูแลสุขภาพของครอบครัวที่มีสมาชิกเจ็บป่วย โดย อสม. ๑ คน ต้องปฏิบัติงานเป็นพี่เลี้ยง อสค. จำนวน ๕ คน

๔. อสม.ต้องปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น ในการเป็นต้นแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ รวมถึงการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และภาคีเครือข่ายในการเชี่ยวชาญประชาชนที่สูบบุหรี่ให้เลิกสูบบุหรี่ โดย หาก อสม. ๑ คน เชิญชวนผู้สูบบุหรี่ให้เลิกสูบบุหรี่ จำนวน ๓ คน จะมีผู้สมัครใจเลิกบุหรี่ จำนวน ๓ ล้านคน และหาก ๑ ใน ๓ ของจำนวนนี้ หรือ ๑ ล้านคน สามารถเลิกบุหรี่ได้ จะทำให้ประชาชนประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่ได้ถึง ๖,๕๕๒ ล้านบาทต่อปี

๕. ปัจจุบันการจ่ายค่าป่วยการ อสม. ดำเนินการผ่านระบบ national e-payment ตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งมีประสิทธิภาพมากกว่าระบบเดิม ทำให้ อสม.มีขวัญกำลังใจ สามารถผลักดันให้เกิดการดูแลสุขภาพประชาชนในพื้นที่ ทำให้เกิดสุขภาวะที่ดีกับประชาชน

๖. อัตราค่าครองชีพในปัจจุบันสูงขึ้น อสม.เริ่มได้รับค่าป่วยการในเดือนเมษายน ๒๕๕๗ นับจนถึงปัจจุบันเป็นเวลาเกือบ ๑๐ ปีแล้ว ที่ยังไม่มีการเพิ่มอัตราค่าป่วยการให้กับ อสม.

๗. ในสถานการณ์ปัจจุบัน อสม.ปฏิบัติตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล โดยนโยบายเร่งด่วน ของกระทรวงสาธารณสุข รวมถึง ภารกิจฉุกเฉินของชุมชนมากขึ้น

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

อสม.มีภาระงานในการดูแลสุขภาพประชาชนเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับเดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๕๗ เป็นวาระครบรอบ ๑๐ ปี ของการดำเนินงานโครงการส่งเสริมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เชิงรุก ที่ผ่านมาถือได้ว่า อสม.มีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่เชิงรุกเป็นอย่างดี โดยรับเงินค่าป่วยการในอัตราเดือนละ ๖๐๐ บาทต่อคนตลอดมา จึงเห็นควรดำเนินการเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบถึงความจำเป็นในการปรับเพิ่มค่าป่วยการ อสม. ตามภาระงานที่เพิ่มขึ้น

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ปฏิบัติหน้าที่โดยได้รับค่าป่วยการในอัตราเดือนละ ๖๐๐ บาทต่อคน ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๕๗ ซึ่งในขณะนี้ได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติตามของ อสม.ไว้ในระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นต้นมา และปัจจุบัน อสม.ต้องปฏิบัติหน้าที่เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนค่าครองชีพในการดำรงชีวิตในปัจจุบันสูงขึ้น พร้อมทั้งรัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนาประเทศไทย ๔.๐ อสม.จึงมีความจำเป็นต้องเตรียมพร้อมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการปฏิบัติงาน ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับเดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๖๒ เป็นวาระครบรอบ ๑๐ ปี ของการดำเนินงานโครงการส่งเสริมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เชิงรุก ผ่านมาถือได้ว่า อสม.มีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่เชิงรุกเป็นอย่างดี โดยรับเงินค่าป่วยการในอัตราเดือนละ ๖๐๐ บาทต่อคนตลอดมา ในขณะที่มีภาระงานเพิ่มมากขึ้น จึงเห็นควรดำเนินการเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบถึงความจำเป็นในการปรับเพิ่มค่าป่วยการ อสม. จากอัตราเดิมเดือนละ ๖๐๐ บาทต่อคน เป็นเดือนละ ๑,๐๐๐ บาทต่อคนตามภาระงานที่เพิ่มขึ้น โดยเริ่มจ่ายตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๑

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะกรรมการรัฐมนตรีหรือคำสั่งใดๆ (ไม่มี)

๖. ผลกระทบ

การให้การรับรองการขอเพิ่มค่าป่วยการอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ตามโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เชิงรุก จะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับ อสม.ในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนเป็นแรงจูงใจที่สามารถผลักดันให้เกิดการดูแลสุขภาพประชาชนในพื้นที่ ทำให้เกิดสุขภาวะที่ดีกับประชาชน

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

งบประมาณตามโครงการส่งเสริมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เชิงรุก ที่ต้องสนับสนุนให้ อสม.เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๑ เพิ่มเติมเดือนละ ๔๐๐ บาทต่อคน จากจำนวน อสม. ทั้งหมด ๑,๐๓๙,๗๙๙ คน เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๔,๑๕๘,๙๗๖,๐๐๐ บาท (สี่พันหนึ่งร้อยห้าสิบแปดล้าน เก้าแสนหนึ่งหมื่นหกพันบาทถ้วน) แหล่งที่มาจากการเงินสำรองจ่ายเมื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ. ๒๕๖๒ และกระทรวงสาธารณสุขจะได้ตั้งค่าของบประมาณประจำปีต่อไป

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
(ไม่มี)

๙. ข้อกฎหมาย และมติคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

๑. มติคณะกรรมการที่ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๑ เห็นชอบและอนุมัติโครงการส่งเสริม ประสิทธิภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เชิงรุก

๒. ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พ.ศ.๒๕๕๒ กำหนดไว้ในข้อ ๖ อัตราค่าป่วยการสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้เบิกจ่ายเป็นรายเดือนในอัตรา ๖๐๐ บาทต่อคน โดยให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ออกคำสั่งการให้ได้รับเงินค่าป่วยการ สำหรับคำสั่งให้เก็บไว้ที่ส่วนราชการเพื่อให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

๓. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง สิทธิได้รับเงินค่าป่วยการในการปฏิบัติหน้าที่ของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ.๒๕๖๐ กำหนดไว้ในข้อ ๑๐ อัตราค่าป่วยการสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน ให้เบิกจ่ายเป็นรายเดือนในอัตราหกร้อยบาทต่อคน หรือตามอัตราที่คณะกรรมการที่ปรึกษาดูแล

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอคณะกรรมการที่พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อการเสนอ ขอเพิ่มค่าป่วยการอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ อสม. ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวฯ ข้างต้น จึงเห็นควรเสนอขอเพิ่มค่าป่วยการ อสม.จากอัตราเดิมเดือนละ ๖๐๐ บาท ต่อคน เป็นเดือนละ ๑,๐๐๐ บาทต่อคน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนิ่งทราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะกรรมการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

นายปิยะสกล ศกลสัตย์หา

(นายปิยะสกล ศกลสัตย์หา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน

โทรศัพท์ ๐๒๑๙๓ ๗๐๐๐ ต่อ ๑๔๗๑๖ ป.ร.๒๒๔/๗๗๑.๒

โทรสาร ๐ ๒๑๔๙ ๕๖๔๕

ไประษณ์อเล็กทรอนิกส์ phc.division@gmail.com